Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 271. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 29-го ЛИСТОПАДА 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 29, 1979 No. 271. VOL. LXXXVI.

ВІДБУЛАСЯ ЕКОНОМІЧНО-ГОСПОДАРСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ СКВУ

Чікаго, Іллиной. — У приміщеннях „Дому Українських Сеньйорів" ОУА „Самопоміч" в Чікаго, 3-го листопада ц. р. з ініціятиви Президії Української Світової Кооперативної Ради в рамках Президії Секретаріяту СКВУ, відбулася конференція представників Централі Українських Кооператив Америки, Братських Союзів, Українських Щадниць та Об'єднання Українських Купців, Промисловців та Професіоналістів. Завданням конференції було розглянути цілий ряд важливих проблем, пов'язаних з існуючим станом тих самє українських господарсько-фінансових інституцій яких дальший потенціяльний розвиток має спричинитися до розбудови економіки і українського організованого життя нашої спільноти в діяспорі.

Світова Кооперативна Рада об'єднує 101 кооперативу з капіталом 440 мільйонів долярів.

Ліга Ощадностевих Банків, що її головою є д-р Ю. Куляс, охоплює чотири щадниці в ЗСА з капіталом 92 мільйони долярів. Чотири братські союзи: Український Народний Союз, Український Братський Союз, Союз Українців Католиків, „Провидіння" і Українська Народна Поміч, об'єднують 138,000 членів та $62,259.000 капіталу.

Перед початком конференції, позамісцеві учасники відвідали Щадницю „Певність", де вияснення давав директор д-р Ю. Куляс, і Інститут Модерного Мистецтва, який має признання у міських каталогах Чікаго.

В конференції взяли участь: від СКВУ — голова М. Плав'юк, заступник голови В. Кирилюк, секретар В. Безхлібник, скарбник Ф. Мартинюк; І. Базарко, заступник президента СКВУ і екзекутивний директор УККА; від Братських Союзів — п-і У. Дячук (УНС), І. Олексин (УБС), Б. Казанівський („Провидіння"); від українських Щадниць — голова Ю. Куляс (Чікаго), П. Богданський (Нюарк), З. Матла (Флядельфія). Купців промисловців і професіоналістів репрезентували Б. Старух, Р. Кобилецький, І. Деркач, М. Сенчишак та Т. Яцків. Українське Лікарське Т-во репрезентував д-р А. Хрептовський, а українську кооперацію голова УСКРади О. Плешкевич, голова Ради ЦУКА Р. Мицик і екзекутивний директор ЦУКА Д. Григорчук. Панель відкрив голова СКВУ М. Плав'юк і передав ведення панелю Д. Григорчукові. Представники наших господарсько-економічних централь виголосили короткі інформаційні доповіді: від Братських Союзів — І. Телюк, від кооперації — О. Плешкевич, від Щадниць — Ю. Куляс, від купців і промисловців — Б. Старух. Після доповіді модератор панелю подав синтезу та заключення доповідей. По короткій дискусії голова СКВУ подаючи напрямні праці закрив панель. Після панелю представники централь відбули спеціяльну конференцію, під час якої устійнено і вироблено плян конкретної дії і необхідних заходів, що мають завдання причинитися до скріплення фінансового стану наших крайових установ.

Створено спеціяльну комісію з осідком в Чікаго для переведення в життя постійного фонду СКВУ з назвою Мільйонової Фундації СКВУ, згідно з постановою Другого Конгресу СКВУ та підтвердженням Третього Конгресу СКВУ. До цієї комісії увійшли: від СКВУ — І. Базарко, В. Кирилюк, Ф. Мартинюк; від Братських Союзів — п-і У. Дячук, Б. Казанівський, І. Олексин; від купців і промисловців — М. Сенчишак, Р. Кобилецький; від Щадниць Я. Куляс, П. Богданський; від кооперації — О. Плешкевич, Д. Григорчук.

Після конференції ввечері в залі СУМ-А відбулась заходами місцевого відділу УККА Зустріч-бенкет з громадянством, яку відкрив голова місцевого Відділу УККА — д-р М. Харкевич, а ведення зустрічі передав д-ві Ю. Кулясові. З святочними промовами виступили М. Плав'юк і І. Базарко. Слід сподіватися, що того роду конференції СКВУ будуть початком великої спільної праці для добра нашої цілої української спільноти.

Наступної осені Візантійський хор відбуде турне по ЗСА і Канаді

Під час відвідин у редакції. (Зліва): пан Володимир Сохан, головний секретар УНСоюзу, співак-бандурист Володимир Луців та ред. Любов Коленська.

Джерзі Ситі, Н. Дж. (Л. К.). — У вівторок, 20-го листопада ц. р., Головну Канцелярію УНСоюзу та Видавництво „Свобода" відвідав відомий співак-бандурист Володимир Луців з Англії, щоб поінформувати, що у 30-річчя існування Візантійського хору з Утрехту, Голляндія, керівником якого є визначний дириґент-музиколог, д-р Мирослав Антонович, восені поміж 29-им жовтня, а 16-им листопада, 1980 року, заплановано велике концертове турне цього хору по ЗСА і Канаді.

У розмові з редакторами п. В. Луців висловив сподівання, що згадавши перший успішний виступ цього ж хору п'ять років тому, українська спільнота і цим разом тепло зустріне цей унікальний хор у світі, в складі якого співають виключно чужинці-голляндці, безустанно на протязі 30-ох років пропаґуючи українську хорову культуру і передаючи красу української пісні.

„Коли, цим разом Візантійський хор прибуде, — сказав п. В. Луців, — публіка зустрінеться із новим обличчям хору, бож він відсвіжився новими силами і майже цілком новим репертуаром і в пляні якого 15 концертів у ЗСА та Канаді".

РАДА БЕЗПЕКИ ОН ВІДКЛАЛА РОЗГЛЯД ІРАНСЬКОЇ КРИЗИ ДО СУБОТИ, ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ТАВРУЄ ТЕГРАН ЗА ЗНУЩАННЯ НАД ЗАКЛАДНИКАМИ

Генеральний секретар ОН Курт Вальдгайм (зліва) розмовляє з американським амбасадором Доналдом МекГенрі (справа). Посередині Вілліям Гевель, дорадник МекГенрі.

Ню Йорк/Вашінгтон/Тегран. — Хоча делеґація ЗСА спершу бажала, щоб Рада Безпеки Об'єднаних Націй вже на спеціяльній сесії у вівторок, 27-го листопада, — яку скликано на домагання генерального секретаря ОН Курта Вальдгайма, — розглядала питання схоплення іранськими студентами американських дипломатів в амбасаді ЗСА в Теграні, то Рада Безпеки минулого вівтірка вирішила відкласти цю справу до суботи, 1-го грудня, щоб дати змогу іранському міністро-

(Закінчення на стор. 4)

ЗСА ПЕРЕВЕДУТЬ ЧАСТИННУ ЕВАКУАЦІЮ СВОГО ПЕРСОНАЛУ З МУСУЛМАНСЬКИХ КРАЇН

Вашінґтон. — Державний департамент зарядив амбасадам З'єднаних Стейтів Америки у біля 10-ох мусулманських країнах перевести частинну „добровільну" евакуацію персоналу, головно тих урядовців, яких присутність не конечно потрібна, а також їхніх родин та бизнесменів, щоб тим зменшити риск у випадку, якщо в котрійсь мусулманській країні повторилися б події, подібні до тих, які недавно проходили в Ірані, Пакістані та Савдійській Арабії.

Американський уряд прийшов до такого рішення після того, як група іранських студентів-екстремістів і прихильників мусулманського лідера Аятолли Хомейні захопила 4-го листопада ц. р. приміщення амбасади ЗСА в Теграні, у якому вони ще й досі держать 49 американських закладників, вимагаючи за їхнє звільнення видачу їм на суд колишнього шаха Мохаммеда Різу Паглеві, який тепер перебуває в Ню Йорку на лікуванні. Другий випадок, який також чимало спричинився до рішення Державного департаменту частинно евакувати американський персонал з мусулманських країн, — це напад пакістанських екстремістів на приміщення амбасади ЗСА в Ісламабаді, Пакістан, де загинуло два американські вояки, а багато було потурбованих юрбою, яка вдерлася і підпалила будинки і тільки інтервенція пакістанського війська і поліції запобігла більшій катастрофі.

Речник Державного департаменту при тому заявив, що ці запобігаючі заходи застосовані тільки як тимчасова розв'язка і задля безпеки людей, але ЗСА й далі вдержуватимуть дипломатичні зв'язки з усіма країнами, включно з мусулманськими. Цей же речник підкреслив, що Державний департамент не бажає публікувати листи тих держав, у яких провадитиметься евакуація, аж поки відповідні чинники не пороблять заходів, щоб запевнити безпеку американців. Загально здогадуються, що зменшення американського дипломатичного і допоміжного персоналу наступить в Ємені, Ливані, Іраку, Сирії, але натомість в Туреччині, Єгипті і Йорданії не передбачується жадних змін. Перевозом американського персоналу займатимуться приватні летунські компанії.

У міжчасі Державний департамент заявив, що уряд ЗСА не погодиться на жадну компромісову розв'язку в Ірані, аж до часу звільнення усіх закладників. Речник Департаменту засудив також поведінку конґресмена Джорджа Генсена з Айдаго, який без узгіднення з Білим Домом, пропонував концесії для Аятолли Хомейні, а саме, що Палата Репрезентантів повинна перевести переслухання у справі видачі шаха Різи Паглеві іранським чинникам. Як відомо, Генсен недавно відбув подорож до Ірану і розмовляв там з представниками Хомейні, це маючи на це жадного уповноваження Державного департаменту чи Білого Дому. При тому речник Департаменту Годдінґ Картер підкреслив, що Паглеві перебуватиме у ЗСА так довго, як цього вимагатиме його лікування, а потім покине Америку, згідно з ранішим домовленням.

Ґромико зустрічався з іранським амбасадором

Москва. — Совєтське пресове аґентство ТАСС інформує, що в понеділок, 26-го листопада ц. р., міністер закордонних справ СССР Андрей Ґромико відбув розмову з амбасадором Ірану в СССР Мохаммедом Мокрі і обговорив з ним справи обопільної співпраці та інші справи міжнародної політики, які заторкають обидві країни. ТАСС, за совєтською звичкою, не подає жадних ближчих даних про розмови Ґромика з Мокрі.

ТАЙВАН НЕ ЗМОЖЕ ВИСТУПАТИ НА ОЛІМПІЯДІ ПІД КИТАЙСЬКИМ ПРАПОРОМ

Льозанна, Швайцарія. — Міжнародний Олімпійський Комітет (МОК) допустить Тайван до участи в Олімпійських іґрищах в наступному році тільки під умовою, що Олімпійський комітет Тайвану змінить свою назву, а спортовці Тайвану не виступатимуть під прапором Національного Китаю та не вживатимуть їхнього китайського гимну під час церемоній відкриття і роздачі медалів.

У той сам час МОК допустив до участи в Олімпіяді спортовців комуністичної Китайської Народної Республіки та дозволив їм вживати їхній китайський прапор, гимн та відзнаки. У висліді голосування членів МОК-у цю пропозицію екзекутивного комітету прийнято відношенням голосів 62 за 17 проти. Один член здержався від голосування, вісім не повернули анкет, а один повернув невиповнену анкету. Два американські члени МОК-у, Джуліян Рузвельт і Даґлас Робі, голосували проти цієї пропозиції, що її президент МОК-у Лорд Кілланін уважає „компромісовою". Американські представники гостро натаврували це рішення, уважаючи, що екзекутивний комітет цілком піддався натискові КНР, внісши знову „політичну закраску" у міжнародний спорт.

Речники Тайванського Олімпійського Комітету внесли у Швайцарії судову скаргу проти цього рішення, а деякі з них заявили, що Тайван може збойкотувати Олімпійські іґрища. Щодо участи у зимових іґрищах, які мають відбутись в Лейк Плесід, Н. Й., у лютому наступного року, Тайван має рішитись до 1-го грудня цього року, а щодо літніх іґрищ у Москві — до 1-го січня 1980 року.

Як відомо, комуністичний Китай відтягнув своє членство з МОК-у в 1956 році на знак протесту проти участи Тайвану під назвою Республіка Китаю. У 1960 році, МОК дозволив Тайванові брати участь в Олімпіяді під назвою Формоза, а чотири роки пізніше дав дозвіл на відновлення попередньої назви, під якою спортовці Тайвану змагались до 1972 року. У 1975 році КНР звернулась до МОК-у з проханням відновити її членство, а в 1976 році Канада не дозволила тайванцям на в'їзд на її територію з уваги на те, що раніше ця країна, яка була господарем 21-их Олімпійських іґрищ у Монтреалі, визнала комуністичний Китай і встановила з ним дипломатичні зв'язки. Раніше цього року МОК прийняв КНР у члени, а його екзекутивний комітет оформив згадану пропозицію в справі участи в Олімпійських іґрищах „двох Китаїв", що її тепер прийнято.

До контроверсії причинився ще й той факт, що на початку цього року ЗСА визнали КНР і встановили з Пекіном дипломатичні зв'язки, закриваючи у той сам час свою амбасаду в Тайпеї та зриваючи оборонний договір з Тайваном. Про можливість комплікацій в цій спарві повідомив Дж. Рузвельта Державний департамент ЗСА листом з 1-го січня цього року, висловлюючи надію, що МОК знайде „відповідний ключ" у відношенні до зимових іґрищ в Лейк Плесід з уваги на нову політичну ситуацію. Рузвельт уважає, що цей лист фактично перерішив справу в некористь Тайвану, давші екзекутиві МОК-у можливість „сполітизувати справу і диктувати Тайванові". Він уважає, що своїм політичним рішенням МОК „скотився на дно" та цілковито піддався наказам Пекіну. Рузвельт посередньо обвинуватив в тому Лорда Кілланіна, який від часу очолення МОК-у робив всі можливі заходи, щоб допустити спортовців КНР до Олімпійських іґрищ, навіть коштом позбавлення у членстві Тайвану.

Корейська поліція заарештувала біля 100 протиурядових демонстрантів

Сеуль, Південна Корея. — Південнокорейська поліція, використовуючи проголошений після атентату на президента Кореї виїмковий стан в країні, заарештувала 96 дисидентів, тобто противників політики теперішнього уряду, між ними також колишніх послів і відомого оборонця громадських прав в Кореї Гам Сак Гуна, який вже раніше був заарештований і переслухуваний за антиурядову діяльність.

Арешти переведено в суботу, 24-го листопада ц. р., на першому антиурядовому вічі опозиційних груп від вбиття президента Кореї Парка Чунг Гі. Він згинув 26-го жовтня ц. р. Сотні студентів, — інформують кореспонденти, — взяли участь у цьому протестному зібранні, прихованому спершу як весільне прийняття. На цьому зібранні студенти роздавали летючки й інші матеріяли, у яких вони протестують проти політики теперішнього тимчасового уряду президента Чой Кю Га і його рішення, що наступного президента вибиратиме колеґія електорів, яка складається з 2,561 осіб, і яка майже одноголосно голосувала на колишнього президента Парка. Студенти і опозиційні групи домагаються вибору президента загальним голосуванням населення, у якому брали б участь усі управнені до голосування корейці. Вибори, які мали б відбутися в грудні ц. р., — кажуть речники опозиції, — майже певно випадуть у користь теперішнього тимчасового президента Чой, який був прем'єр-міністром в уряді Парка. Опозиція твердить, що поведінка теперішнього президента вказує, що він й далі має намір задержати диктаторську систему в Південній Кореї. Протестуючі також домагалися звільнення усіх політичних в'язнів, резиґнації уряду і розписання демократичних виборів. Говорилось також про виготовлення нової конституції, яка заступила б конституцію, прийняту Парком в 1972 р.

Урядові чинники, покликаючись на виїмковий стан в країні, відмовились від прийняття будь-якої делеґації студентів і опозиції та заявили, що уряд не може під теперішню пору робити ніяких драстичних кроків, які могли б пошкодити безпеці країни чи заохотити комуністичну Північну Корею до нападу на Південну Корею.

У міжчасі прокуратура формально обвинуватила Кіма Джая Кю, колишнього голову Корейської Розвідувальної Служби, і сімох інших його спільників у вбивстві президента Парка. Речник прокуратури заявив, що усі вісім підсудних незабаром стануть перед судом. Усі вони можуть бути засуджені на кару смерти, якщо їм прокуратура докаже вину у вбивстві президента.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ІЛЛІНОЙ ВИМАГАЄ ЗВІЛЬНЕННЯ Л. ЛУК'ЯНЕНКА

Мирон Куляс

Спрінгфілд, Ілл. — Палата Репрезентантів стейту Іллиной одноголосно прийняла спеціяльну резолюцію, в якій гостро засудила ув'язнення члена Української Гельсінкської групи Левка Лук'яненка і звернулась з вимогою до уряду СССР „поробити негайні заходи в справі (його) звільнення".

Резолюцію запропонував член стейтової Палати Репрезентантів Мирон Куляс, який репрезентує 19-ий дистрикт стейту з рамени Демократичної партії і є українського роду. Копії резолюції, згідно з рішенням Палати, були вислані до президента Джіммі Картера, державного секретаря Сайруса Венса і до Українського Конгресового Комітету Америки.

У резолюції сказано, що „ув'язнення Левка Лук'яненка є наявним порушенням прав людини і афронтом для ЗСА як держави, яка підписала Гельсінкські угоди". Члени Палати Репрезентантів, сказано в резолюції, є „обурені" ув'язненням Лук'яненка, одиноким „злочином" якого було домагання права на самовизначення українського народу, права якого зігноровано.

Відбувся колоквій у справі культурної політики Квебеку

Монтреаль (ОУПС). — Тут у приміщенні нового Квебекського університету відбувся в днях 3-4 листопада ц. р., дводений колоквій, присвячений культурній політиці теперішнього квебекського уряду, скликаний міністром культури Льореном.

Між учасниками колоквію (коло 400 осіб) був десяток українців, в тому голова місцевого Комітету Українців Канади д-р Яр. Кульба, проф. Яр Рудницький, мгр Е. Оборонів та ін. З українського боку висунуто деякі резолюції, наприклад, офіційне визнання меншинних мов і культур на терені Квебеку, фінансова допомога в збереженні їх, творення академічних центрів в університетах, документація в бібліотеках, музеях і архівах, радіопередачі тощо. Майже всі резолюції перейшли при остаточному читанні їх на пленарному зібранні 4-го листопада, в якому, крім міністра Льорена, взяли участь міністри: еміґрації Жак Кутюр суспільної опіки — Денис Лязюр, економічного розвитку — Бернар Ляндрі і інші.

НТШ влаштовує зустріч з Вірою Річ

Ню Йорк. — Від кількох днів перебуває в Ню Йорку п-і Віра Річ, відома перекладачка зі слов'янських мов на англійську та авторка статтей про українську літературу. Перу цієї талановитої перекладачки з української мови належать: вибір поезій Т. Шевченка („Пісні з темряви"), вибрані твори Лесі Українки та „Мойсей" Івана Франка. Всі переклади Віри Річ відзначаються глибоким знанням української мови та культури. Вона вглибляється в кожний твір української літератури, і переживає його. Дії перекладених творів бачить у своїй поетичній уяві, глибоко відчуває настрої та почування авторів ліричних поезій, тут Шевченка і Лесі Українки. З правдивим відчуттям алегоричної поеми Франка „Мойсей" поетка передала її значення англомовному чатичеві, який не тільки вчитується в біблійну історію жидівського народу, але бачить історію українського народу і в загальному вивчає проблему провідництва народу. Віра Річ переклала „Дві поеми" гетьмана Івана Мазепи. Вона є також авторкою дослідних статтей про українську літературу. Не згадуємо її багатьох перекладів і праць на інші мови, слов'янські і неслов'янські.

Гостя з Лондону завітає до Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку, 302-304 захід 13-та вулиця, в неділю, 2-го грудня ц. р. і в цей самий день у Пластовому Домі при Другій евеню, в 2-ій по полудні виголосить перед нашою громадою доповідь на тему: „Деякі особисті спогади з нагоди перекладання української поезії". Українська громада матиме нагоду зустрінутися з прелеґенткою, почути її погляди на українську літературу й подискутувати з цією талановитою перекладачкою.

У ЛМКлюбі відбудеться Вечір з нагоди появи книжки д-ра М. Сосновського

Ню Йорк, Н. Й. — З нагоди недавно надрукованої книжки колишнього редактора „Свободи" св. п. д-ра Михайла Сосновського п.з. „Між оптимізмом і песимізмом", Наукове Товариство ім. Шевченка спільно зі Спілкою Українських Журналістів у п'ятницю, 30-го листопада ц. р., о год. 7-ій вечора, тут у залі Літературно-Мистецького Клюбу при 136 Друга евеню, влаштовують Вечір, щоб відзначити появу цієї книжки та вшанувати її автора — видатного публіциста. У книжці — вибрані статті і есеї, написані в 1968-1975 роках.

У програмі цього вечора візьмуть участь журналісти і науковці: д-р Ярослав Падох—голова НТШ, д-р Василь Калинович, ред. Василь Тершаковець та ред. Ольга Кузьмович — голова СУЖА.

ВИСТАВКА СЛАВИ ҐЕРУЛЯК В ОМУА

Ню Йорк, Н. Й. — У неділю, 2-го грудня ц. р., о год. 1-ій по полудні тут у Ґалерії Об'єднання Мистців Українців в Америці (ОМУА) при 136 2-га евеню відбудеться відкриття виставки кераміки і картин мисткині Слави Ґеруляк. Виставку, яка триватиме від 2-9 грудня включно, можна оглядати кожного дня від 6-8, а в суботи й неділі від 1-8 вечора.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Міжнародна криза

Звертаючись до теперішнього голови Ради Безпеки Об'єднаних Націй, представника Болівії з просьбою скликати надзвичайне засідання Ради Безпеки, генеральний секретар ОН Курт Вальдгайм мотивував своє звернення фактом, що тепер настала „найповажніша міжнародна криза" від часу американсько-совєтської кризи в 1962 році. Це було за президента Джона Кеннеді в ЗСА і Нікіти Хрущова в СССР, коли то американська розвідка виявила, що совєти перевезли тайком на Кубу свої ракети типу „З суші на сушу", разом із викиднями, які вже раніше там встановлено. Кеннеді проголосив морську бльокаду Куби і Хрущов, налякавшися американського „Паперового тигра з атомовими зубами" відкликав совєтську фльоту, яка була в дорозі до Куби.

Заява Вальдгайма — це найавторитетніше ствердження, що американсько-іранська криза, яка настала після захоплення іранськими „студентами" американської амбасади в Теграні й ув'язнення тамошніх дипломатів і урядовців, як „закладників", перестала бути, так мовити, льокальною двосторонньою кризою, а перетворилася у кризу міжнародну, з безпосередньою загрозою для світового миру. За хартією Об'єднаних Націй — Рада Безпеки сходиться на наради власне тоді, коли існує „загроза для світового миру".

Ця теперішня міжнародна криза має те спільне з численними кризами, відомими із всесвітньої історії, — з яких деякі закінчилися мирною розв'язкою, але деякі довели до вибуху кривавої війни, — маєте спільне, що майже всі вони прийшли несподівано. Щоби не сягати до минулих сторіч, а обмежитись прикладами з цього сторіччя: ніхто не міг передбачити, що затяжне суперництво між Австро-Угорщиною Габсбургів і Росією Романових за впливи на Балканах та між Британією і Росією за панування на морях, вибухне полум'я Першої світової війни під безпосереднім поштовхом від револьверових стрілів сербського студента Прінчіпа до австрійського архикнязя Франца Фердинанда і його дружини Зити 28 червня 1914 в Сараєво в Боснії. Ніхто не міг передбачити, що затяжна ворожнеча між Німеччиною і Польщею, існуюча насправді від кінця ХУІІІ сторіччя (три розподіли Польщі), і ще раніше, від часу німецького „Дрангу нах Остен" ще перед середньовічним релігійним прапором (Сенкевіча „Кржижаци": битва під Грунвальдом 1410), ніхто не міг здогадатися, що та історична ворожнеча спричинить Другу світову війну. Хто знав, що Гітлер використає спір за Гданськ (Данціг), як претекст до розпалення Другої світової війни та ще й із засекреченою згодою від Совєтського Союзу, який за ту згоду перевів „визволення" українських, білоруських і литовських земель з-під Польщі. Ніхто теж не міг передбачити, що комуністична Північна Корея, яка постала до великої міри з ласки президента Ф. Д. Рузвельта, який йшов по лінії бажань Сталіна на конференціях в Теграні і Ялті, — заатакує Південну Корею, за президентури Гаррі Трумана. Тут завела американська розвідка, так само, як завела, коли комуністичний Північний В'єтнам вперше виявив агресивні тенденції — заволодіти цілим В'єтнамом.

Американська військова й політична розвідка разом із американською дипломатією на Близькому Сході завели, бо не поінформували уряду у Вашінгтоні про дійсний характер режиму шаха Мохаммеда Різи Паглеві і наростання невдоволення в іранських масах, що перейшло в революцію, і не поінформували про справжній характер ісламського руху в Ірані та його фанатичного лідера Аятолли Хомейні. І це пімстилося та довело власне до теперішньої кризи, яка стала загрозою для міжнародного миру. Бож північний кордон Ірану межує з Совєтським Союзом і ввесь Близький Схід з його арабськими продуцентами нафти та ворожістю між Ізраїлем і всіма арабськими країнами, за вийнятком Єгипту, — це одна велика бочка пороху. Війни ніхто не хоче і Курт Вальдгайм здає собі справу з небезпеки воєнного вибуху, особливо тому, що не здає собі з цього справи засліплений ненавистю до Америки Хомейні, який вічно лепече про 35 мільйонів іранців, наче б в нашому часі число населення свідчило про збройну силу країни. Війни не хочуть 15 країн, репрезентованих в Раді Безпеки ОН, війни не хоче Вашінгтон і за всією вірогідністю війни не хоче тепер і Москва. Це ніби той блиск логічної надії, що теперішня гостра криза, яку спричинив „маняк", як його назвав Анвар Садат, Хомейні, закінчиться мирно, приготовивши упадок режиму „маняка".

ГОРБАЛЬ ЗААРЕШТОВАНИЙ, ХТО НА ЧЕРЗІ ЗАВТРА?

(Н. Е.). — Горбаль Микола Андрійович народжений 1941 року на Лемківщині, Горлицького повіту. Середню школу закінчив у Заліщиках, Тернопільської області, де проживають його мама, сестра та брат. Після десятирічки, закінчив музичне училище, так як мав не абиякі здібності до музики. Згодом працює в Борщівській восьмирічній школі учителем музики, одночасно в піонерському палаці та музичній школі надає дітям знання з музики, співу, танцю. Працюючи вчителем, Микола продовжує свою освіту в Івано-Франківському педагогічному інституті. Закінчивши четвертий курс інституту, його приймають до Борщівського технікуму сільського господарства на посаду викладача етики. Крім того, Микола керує хором студентів в технікумі, а в Борщівській центральній лікарні-хором лікарів.

Користуючись не абияким довір'ям і пошаною серед стуеднтів, вчителів та лікарів, Микола завжди попереду, всі прислухаються до його гострого слова, його вільної думки. Цим самим він знаходить серед своїх знайомих не мало однодумців. Надзвичайно цікавий та завжди „веселий" Микола був тим світилом серед студентів та друзів місцевої інтеліґенції, що защеплюють душі, вимушують дивитися правді в очі, де людське горе і страждання стають його горем, де несправедливість та знущання над українською долею стають його невід'ємною проблемою у житті.

Ніколи ніхто не почув від Миколи чужих слів російського походження, завжди і всюди він критично ставився до вживання російської мови. Співуча рідна українська мова є його законом, його життям. Працюючи серед простого народу, студентів, викладачів та інтелігенції взагалі, Микола приглядається до несправедливостей, облурювання, нав'язання чужих ідей, та всіх кривд народних і нещастя, що несе народу політика зверху. У вільний час від праці (хоч його дуже мало), Микола свій гнів вкладає у вірші та думи. Вірші його стають піснями в його ж виконанні. У віршах та думах Микола засуджує політику „зверху" на провал, висвітлює тяжку долю селянина, робітника та всього українського народу. Приводить ясні докази у безгосподарському ставленні керівників на Україні, його невміле керівництво доводить Україну до краху, як державі. Майже 9 років тому, 17-го листопада 1970 року, міжнародний жандарм КҐБ арештовує Миколу Горбаля за його сміливий і відкритий виступ, присвячений 53-ій річниці панування комуністичної системи. Микола виступив в Борщеві у міському кінотеатрі в присутності біля 600 студентів та викладачів технікуму, прочитавши свого сатиричного вірша „Голова", в якому він дав ясну оцінку тій системі. Вказав, що все безгосподарське керівництво державою приводить до всенародного зла, тяжкої долі селянина і робітника, які живуть завжди в недостатках, що за свою зароблену платню не може придбати ні продуктів, ні інших речей через відсутність їх у торгівлі. Керівники підприємств та колгоспів не кваліфіковані, а ставленики „зверху", розтринькують народну працю, керуючись на власні достатки. Всю цю надгнившу систему звинувачує Микола у своєму вірші. В кінці ясно говорить, що вся система починає псуватися з „Голови" і поширюється на інші органи, так як і риба починає гнити з голови, тим закінчив свій вірш та виступ Микола Горбаль. Заля кінотеатру після сміливого виступу Миколи Горбаля, ніби вибухнула від оплесків та привітань студентства, виявила тим самим своє довір'я і підтримку новому вільнодумцю, що вступив на шлях тернистий, шлях боротьби справедливої у тій жандармській системі.

Але в залі були, як завжди, і ті, яким не сподобався вільний виступ Миколи, які своїми продажними вчинками відправили не одну тисячу української молоді у 45-50 роках до безмежних Сибірських катівень смерти. Серед них секретар комсомольської організації (прізвища якого не пам'ятаю), теперішній старший ляйтенант КҐБ м. Кременця. Через кілька тижнів, а вірніше 11 днів, вістка про арешт Микола Горбаля облетіла блискавкою весь Борщівський район та область. З уст в уста передавала молодь та студентство про арешт свого любимого вчителя Миколу Горбаля, який запалив тисячі сердець до справедливої, хоч покищо не відкритої боротьби проти тиранії та деспотизму. Разом з Миколою заарештовано його товариша Івана Балана, маляра з м. Борщева. КҐБ протримали під слідством Миколу Горбаля майже півроку. Знущання фізичні, моральні, духовні взяла на себе ця відважна людина. Микола готував себе до того все своє свідоме життя з піднятою головою, напівроздягненого бачили його тієї холодної листопадової ночі сусіди в супроводі трьох кагебістів.

Півроку вишукувало КҐБ свідків, щоб звинуватити Миколу, щоб засудити його до жахливих термінів. Серед тисячі знайомих, студентів, вчителів, лікарів КҐБ „знайшло" ледве 3-4 свідків, які свідчили відкрито проти Горбаля, що передавав молоді ідеї „українського буржуазного націоналізму". Це дружина (недавно загинулого в п'яному

(Закінчення на стор. 3)

о. Семен Гаюк

„ЧИТАЮЧИ СОВЄТСЬКУ ГАЗЕТУ..."

(1)

На початку нашого століття, десь приблизно в добі першої Російської революції в 1905 році, дуже поширеною була лубочна картина, на якій забражено було селянина за сохою, тобто за примітивним московським знаряддям до оранки. Це знаряддя тільки в приближенні нагадувало український плуг.

Зображений на цій картині селянин з допомогою такої ж примітивної тяглової сили — худого коника, орав свою убогу ниву, а до нього, рівним шнурочком, зближалось сім постатей з високо піднятими ложками в руках, що символізували собою головніші прошарки московського суспільства. Та й підписана була ця картина короткими, але надто вимовними словами: „Один з сошкою — семеро з ложкою".

Пропаґандивний сенс цієї, в своєму роді, політичної карикатури говорив про те, що в Російській царській імперії на хліб насущний працює лише один селянин, а всі інші суспільні прошарки живляться його тяжкою працею.

Тож не дивно, що ця політична карикатура зайняла належне місце не тільки в совєтській пропаґандивній літературі, але й в поважніших історичних виданнях. Так, наприклад, у підручнику „История СССР", виданому в 1950 році під патронатом Інституту історії Академії Наук та й авторства, групи совєтських академіків, в окремому розділі про відсталу сільську господарку в царській імперії уміщена і світлина саме з цієї цікавої політичної карикатури.

Однак ця карикатура не втратила своєї актуальности і в наші дні, тільки наступила цілковита зміна в атрибутах та персонажах картин. Поперше, цілковито зникла з овиду соха та тяглова сила — кінь. Їх замінено трактором та комбайном біля яких працюють лише одиниці, але для належного переведення всіх польових робіт по колгоспах не вистачає робочих рук.

В кожному разі, усі ті трудівники на державних колгоспних ланах уосіблюють собою отого давнього селянина „за сошкою", бо біля них увихаються вже не семеро з ложкою, а цілі орди ненаситних дармоїдів.

Окрім кільканадцяти мільйонів партійців, що становлять собою в СССР нову упрівілейовану клясу, забезпечену всіми матеріяльними благами, кілька мільйонної армії, що є під зброєю, робітництва з різних галузей іднустрії, — совєтський колгоспник мусить ще прогодувати колосальну армію всілякого роду аґітаторів, пропаґандистів та культробітників, які в совєтському комуністичному суспільстві являються справжніми неробами — дармоїдами.

Особливо це кидається в очі під час жнив та під час збирання всякої городини. Відомо, що пора жнив у всіх народів вважалася дуже важливою. Хлібороби дорожили кожним днем, кожною годиною, і працюючи від рання до смеркання, з любови до своєї праці завчасу й успішно завершували жнива та збирання усякої городини.

А ось погляньмо, що діється у цей час в СССР, в країні комуністичної диктатури. Ще заздалеґідь до жнив починається „очковтирательна" метушня по всіх парткомах на безмежних просторах СССР. Організовуються численні допоміжні бриґади, але не для праці і для справжньої допомоги колгоспникам, а для переведення з ними безмістовних мітинґів, що сповнені лише пустопорожньою балаканиною. А в часі жнив сотні й тисячі цих пропаґандистів в кожному районі їдуть на поля на зернові токи і, відриваючи людей від праці, змушують їх в порядку громадської дисципліни слухати осоружну пропаґанду та „насолоджуватися" виступами якихось самодіяльних ансамблів. При цих культбриґадах, серед натовпу пропаґандистів є ще окремо виділені наглядачі, що безсоромно підганяють нещасних колгоспників до більш інтенсивної праці, щоб бодай на графіку осягнути високих показників.

У „Радянській Україні", ч. 177 з 3-го серпня ц.р. читаємо: "... в Снятинському районі всюди діють районні агітпоїзди, в усіх господарствах працюють польові агітпункти". В тому ж саме числі газети бачимо повідомлення про те, що в Смілянському районі „при будинках культури і клубах створено 48 агіткультбригад. Щодня в поле виїжджає агітпоїзд", а „відділ пропаганди і агітації цього ж району випустив 22 види друкованої продукції для проведення жнивно-збиральної кампанії".

„На Одещині діють жнивні агітпоїзди обласного комітету компартії України. На токи, польові механізаторські табори приїздять лектори, пропаґандисти, письменники, художники, автори. Цікава лекція і змістовний концерт, полум'яне слово ветерана Великої Вітчизняної війни чи Героя Соціялістичної праці надають жниварям наснаги, кличуть до самовідданої роботи на збиранні зернових і хлібозаготівлях". („Радянська Україна" ч. 179).

Ці цитати з газети можна було б продовжити до безконечности, але й вищеподаних вистачить, щоб побачити в якій атмосфері доводиться працювати українському селянинові.

(Продовження буде)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує інж. Лев Яцкевич

ШЕПІТ ЗІ ВСЕСВІТУ

Два молоді науковці з лябораторії Белл Телефон Ко. в Голмдел, Ню Джерзі, „слухали" впродовж багатьох місяців дивний шепіт, чи радше сичання, при помочі тубо-подібної антени, яку вони напрямили до далеких космічних просторів, поза кривизнами чумацького шляху.

Те, що вони переловили своєю антеною було ледве чутним відґомоном космічного катаклізму, що під назвою „Биг-бенг" (Великий зудар) ліг в основу теорії народження Всесвіту, приблизно 15 більйонів літ тому назад.

За те відкриття, зроблене в 1964 р., Арно Пенціяс (уроджененць Німеччини) та Роберт Вилсон одержали нагороду Нобеля за рік 1978 в ділянці фізики. Вони обидва поділилися половиною грошевої нагороди, у висоті $165,000. Другу половину одержав Петро Капиця, віком 84 літ, відомий фізик з Совєтського Союзу, за свої досліди в ділянці фізики низьких температур. Нагороду в ділянці хемії одержав англійський біохемік Пітер Мичелл, віком 58 літ, за роз'яснювальний процес вирощування енергії в живих клітинах.

Коли Пенціяс та Вилсон запримітили перший раз характеристичний шепіт, вони довго шукали за його причинами, підозріваючи зпочатку фізичну причину, пов'язану з електричною мережею або недосконалістю антени. Пенціяс, між іншим, пожартував собі, що це може бути звичайна вітівка „голубиних кізяків" та їх „білого діелектричного матеріялу".

Але, виявляється, що вони мали наукових суперників, що також шукали за шепотом з космосу. Була це ґрупа науковців з Принстонського університету, які вияснили їм, що радіяційні сиґнали, які переловила антена Белл Телефон лябораторії, це відгомін експльозії „Биґ-бенґ" що матиме велике значення для підтвердження теорії народження Всесвіту. Температура переловлених радіяційних сиґналів була дуже близька до температури радіяції, яка, на думку тих науковців, становить залишки пра-вогневого ядра, з якого постав наш Космос.

Петро Капиця, поданий у всіх звідомленнях про одержання нагороди Нобеля, як росіянин. Але його прізвище Капиця з наголосом на першім складі, означає суглоб (вмонтований між держаком і ціпом) і вказує на те, що воно українського походження і не виключене, що теперішній Нобелівський лавреат Петро Капиця, це нащадок українських козаків. На українське походження П. Капиці я звернув ще увагу читачів в статті „Безмежна наївність Заходу" („Свобода", ч.173, з 16-го серпня 1978 р.). Якщо це відповідає правді, тоді Петро Капиця, це перший Нобелівський лавреат українського походження.

Петро Капиця одержав нагороду Нобля в ділянці поведінки матеріялів в надмірно низьких температурах. В початках 1930-их років, в часі праці в Кембріджському університеті в Англії, Капиця здобув міжнародне признання за винахід уладження для перетворення гелію в рідину в більших кількостях. Коли він повернувся в 1934 р. до Совєтського Союзу, Сталін не дозволив йому вернутися до Англії, боячися, що він там може залишится на постійно. В Совєтськім Союзі Капиця продовжував свої досліди та вияснив причину особливої поведінки супер-холодного гелію, або т. зв. гелію II, що поводиться як ідеальна рідина, не виявляє липкости, що дозволяє йому пнятися по скляних стінах посудини вгору.

Під час Другої світової війни на Капицю накладено хатній арешт — у висліді непорозуміння з шефом тайної поліції Лаврентієм Берією — бо в тому часі він очолював також „Совєтський проєкт атомової бомби".

Остаточно, після смерти Сталіна, його хатній арешт був знесений і він вернувся на свій давній пост директора Інституту фізичних проблем в Москві. Капиця був ініціятором побудови окремого міста для наукових дослідів „Академґородок" та поруч фізика Андрія Сахарова був щирим та послідовним чемпійоном інтелектуальної свободи в Совєтському Союзі.

Четвертий лавреат, що одинокий дістав повну нагороду, Пітер Мичелл, працює в малій, приватній лябораторії в Корнвол, Англія, та ще в 1961 р. виступив зі своєю оригінальною теорією про вирощування енерґії і живих клітин.

До цього часу науковці були переконані, що енерґетичні процеси, такі як фотосинтеза та віддихання клітин пов'язані з речовиною АТР („аденозайн трайфосфейт"), що переносить енерґію крізь клітину, щоб допомогти їй при різних хемічних реакціях. Але ніхто не мав змоги вияснити, як твориться АТР. Щойно Мичелл виступив з теорією, що ключем для синтези речовини АТР слід вважати вирощення ґрадієнту (різниці потенціялів в мембранах бактерії, або інших клітинних тіл), що в сполуці з повільними протонами постачають потрібну енерґію для синтези АТР.

Леонід Рудницький

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ БЛ. ПАМ'ЯТИ Д-РА М. НАВРОЦЬКОГО

Д-р Мирослав Михайло Навроцький народився 7-го вересня 1916 року в Городенці, Західня Україна, в родині проф. Михайла і Євгенії Навроцьких, і відійшов передчасно у вічність дня 7-го листопада 1978 року. Після важких та бурхливих років Другої світової війни впродовж яких він студіював медицину, працював фізично, був активним в українському студентському житті, за що його заарештовано в грудні 1943 року. Він перебув ув'язнення в тюрмах та концентраційних таборах (Відень, Вельс, Дахав, Фленсбурґ і Гепбурн) аж до визволення американською армією в 1945 році. В тяжких повоєнних часах серед голоду й холоду, але з притаманним йому завзяттям, він продовжував свої медичні студії та склав перший ригороз на Інсбрукському університеті. В листопаді 1948 року Мирослав Навроцький одружився з товаришкою студій, Романою Лебедович, а в 1949 році одержав абсолюторію та був допущений до кінцевих іспитів медицини. Після приїзду до Америки в жовтні 1949, він поселився у Філядельфії та працював днями й ночами відкладаючи свій заробіток на закінчення студій. У січні 1953 року, Мирослав Навроцький одержав диплом доктора медицини на Гайдельберґському університеті, відбувши приписаних два семестри та склавши всі іспити і захистивши дисертацію на тему „Кребс унд Табак" (Пістряк і тютюн).

Може чи не найбільший вклад в українське життя зробив д-р Навроцький у ділянці патріярхального руху. Вже в 1965 році, ще заки патріярхальна діяльність стала „модною", д-р Навроцький, після однієї розмови з Блаженнішим Патріярхом Йосифом у Римі, кинувся з повним запалом до праці, спершу організуючи збіркову кампанію на будову Українського Католицького Університету в Римі та закуп сусідньої площі, а відтак включаючись у працю Товариства за Патріярхальний Устрій, став його головою на дві каденції, тобто від 1972 до 1977 року. Оборона прав Помісної Української Католицької Церкви та стремління до завершення її Патріяршим устроєм були підставою його діл у патріярхальному русі. До важливіших осягнень його каденції належать: організовання семінара при Фордгамському університеті та участь у ньому: темою цього семінара була: „Архиєпископська та Паріярша автономія". В лютому 1973 року д-р Навроцький брав участь в 40-му Евхаристійному Конґресі в Мельборні, Австралія, де він організував акції, що звернули увагу преси цілого континенту на участь Їх Блаженства і українців у Конґресі та підкреслили кривди заподіяні УКЦ Ватиканом. Там же він зайнявся виготовленням листа до Святішого Отця, що його згодом підписали і вислали 5,000 українців мешканців Австралії. В квітні 1973 року виготовлено за його директивами одинадцять сторінкового листа до бл. п. Папи Павла VI в обороні прав ПУКЦ. Цей лист-документ дав вичерпну документацію прав нашої Церкви та навів факти її нехтування. З датою 16-го жовтня 1974 року виготовлено меморіял, співавтором якого був д-р Навроцький, п.н. „До совісти Світового Синоду Єпископів". Цей меморіял писаний в англійській мові, вручено враз зі супровідним листом у рідній мові даного владики, кожному членові Синоду, що тоді відбувався у Римі. Дня 28-го грудня 1974 року відбувся у Вашінгтоні світовий зїзд представників мирянських організацій, якого співорганізатором і господарем був д-р Мирослав Навроцький. Саме цей з'їзд оснував Українське Патріярхальне Світове Об'єднання — УПСО. В цілі оборони традицій і прав УКЦ, д-р Навроцький, як голова Патріярхального Товариства, провадив велику кореспонденцію з ватиканськими чинниками як секретар Стану бл.п. Кардинал Жан Війо чи папський делегат до ЗСА Архиєпископ Жан Жадо. Крім того, д-р Навроцький організував поїздки та прощі до Риму і завжди брав у них участь на власний кошт. Його фінансовий вклад у справи нашої Церкви був справді величезний, але, очевидно, він не дорівнює вкладові його енергії, завзятости і самопосвяти.

Останні роки свого життя д-р Навроцький працював в рамках Релігійного Товариства Св. Софії, що його заложив Блаженніший Патріярх Йосиф І для забезпечення Патріярших надбань. У 1974 році зорганізовано у ЗСА Корпорацію Св. Софії, одним із основників якої став д-р Навроцький. Він теж був її першим секретарем, а відтак скарбником. Започаткування Патріяршого Фонду та оформлення Комісії Патріяршого Фонду, це одно із найважливіших діл покійного, бо це створило фінансову базу Патріярхії УКЦ на майбутнє.

Праці Товариства Св. Софії д-р Навроцький присвятив ту саму силу та енергію, що була притаманна цілий його діяльности у мирянському русі. Він організував та помагав у підготовці симпозіюму Св. Софії, що відбувся при Ля Салл коледжі 19-го квітня 1975 року п.н. „Українська Католицька Церква — 1945-1975", він „воював" з локальними урядовими чинниками за купно дому для Філії УКУ у Філядельфії, а після успішного закупу, він був активним у діяльності філії від її ранніх початків аж до кінця його життя.

Та всі ці його діла не показують повного образу Мирослава Навроцького як людини. Був у нього теж тихий, але дуже дотепний гумор, велике почуття життєрадісности і глибоко вкорінений патріотизм, любов до України і до УКЦ та її Патріярха. Мирослав Навроцький був справді надзвичайним лікарем. Як високоспеціялізований патолог,який ще навіть в останніх хвилинах свого життя обслуговував три шпиталі, бувши головою патологічного відділу шпиталю Роллінґ Гілл у Філядельфії, він інстинктивно відчував, що бути лікарем це ще не все. Він розумів, що сучасна ситуація саме від лікарів і від інших професіоналістів вимагає більшого заанґажовання у громадських і церковних справах. Він був перший із тих, хто збагнув сучасну істину, а саме, що справи Патріярхату й Помісности і справи УКЦ взагалі, є надто важливі для нашого життя, щоб залишити їх виключно у руках священників та єпископів. Але одночасно бл.п. Мирослав Навроцький ніколи не занедбував своїх професійних обов'язків. Його працю, його вмілість, його аналітичний змисл дуже високо цінили не тільки лікарі — українці, члени Українського Лікарського Товариства Північної Америки, але і теж його американські колеґи.

Мені особисто бл.п. д-р Навроцький був дуже дорогий через його ці вищезгадані прикмети, як життєрадісність і гумор. Хоч багато він не сміявся, то завжди був погідно і бадьоро наставлений, і завжди мав гумор, навіть у важких і нервових днях патріярхальних змагань. Інколи цей гумор був дуже лагідний і безпосередній. Пригадую собі, коли ми відпроваджали Блаженнішого Патріярха Йосифа на летовищі Телямарін у Мельборн, Австралія, після закінчення 40-го Евхаристійного Конґресу. Д-р Навроцький ішов за мною і так вміло та дотепно наслідував голос одного із наших владик, який не відзначався надмірною відвагою щодо справи патріярхату, що я був переконаний, що це згаданий владика голосно критикує Ватиканську Курію і хвалить „нас хлопців-патріярхальників". Багато радісних хвилин пережили ти теж працюючи при радіопрограмі „Голос мирян" у Філядельфії, співосновником та редактором якої він був. Крім своїх редакторських обов'язків, д-р Навроцький був теж анґелом-хоронителем програми. Наприклад, коли одного разу один із наших владик „притиснув" менаджера радіостанції WIBF, з якої виходила і виходить досі наша програма, то д-р Навроцький з власної кишені заплатив адвоката і ми справу виграли. Та не дивлячись на такі епізоди, години накручування програми на стрічку були дуже приємні й веселі. Сходилися ми, тобто інж. Ю. Головчак, директор радіопрограми, дикторка з молодшої ґенерації (звичайно Уляна Кулиняк) і я у панства Навроцьких, жартували й „натягали" себе взаємно й інколи пустували як діти. Навроцький залюбки читав частини програми, що ми її називаємо „Реґіт мирян", тобто наш веселий куток. Він завжди заохочував мене писати щось „жаркенького аля Гайне" і радів, коли мені добре вдався якийсь сатиричний коментар.

Пов'язана з гумором д-ра Навроцького була його інтроспекція, його талант пізнати людину, сягнути глибоко у її душу й побачити там або чесне, шляхотне серце, або заскурузлість, слабість, забріханість чи нахабність. Д-р Навроцький відчував, що діється у даній людині. Він краще ніж хто інший міг устійнити, чи дана людина справді вартісна й ідейна, чи вона працює для справи, чи для своєї особистої амбіції. Очевидно, бувши доброю людиною, він інколи помилявся й потім розчаро-

(Закінчення на стор. 3)

СОЮЗОВЦІ! ПРОДОВЖУЄМО ЮВІЛЕЙНУ КАМПАНІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ З НАГОДИ ЙОГО 85-РІЧЧЯ. ЇЇ МЕТОЮ Є ПРИДБАТИ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ 4,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЕ ВЕЛИКЕ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

вувся одиницями, але взагалі він влучно оцінював більшість людей, що з ним співпрацювали. Він умів часом одною фразою чи навіть одним словом окреслити людину, схопити цим висловом її головну слабість чи її суттєву прикмету. І тому убогі духом або розумом люди не любили Навроцького, вони боялися його, бо знали, що він їх розшифрував; вони вносили на нього всякі скарги, поширювали сплетні і навіть після його смерти, деякі з них стараються знеславити його пам'ять.

Д-р Мирослав Навроцький завжди був безкомпромісовий у принципових справах. Він діяв на добро Церкви й народу своїм прямолінійним способом, „незалежно від того, чи це кому подобається чи ні". У відповідь на закиди, що, мовляв, деякі його рішення не були популярні, він повторяв такі слова: „можуть нас не любити, але шанувати нас мусять".

Саме таким прямолінійним і принциповим він залишиться у пам'яті тих людей, з якими він жив і працював.

Кінець

ГОРБАЛЬ ЗААРЕШТОВАНИЙ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

стані) автоінспектора району Гойда Ольга, тайний робітник КҐБ Ганна Степанівна Нечепуренко, та один чи два вчителі технікуму механізації сільського господарства, в тім числі і тогочасний секретар комсомольської організації, нині старший ляйтенант КҐБ м. Кременця. На весні 1971 року відбулося судилище над поетом і музикантом, вчителем Миколою Горбалем у м. Тернополі. До суду не були допущені його друзі-вчителі та студенти. Міліція та „дружинники" пильно стежили, хто проходив біля приміщення суду. Допущені були тільки мама і сестра Миколи, та кілька свідків, і то на час допиту судом.

КҐБ хитрим підходом, підібравши почерк Миколи, знайшли його рукописи. Робили обшуки у друзів та знайомих, грозили, тероризували невинних осіб. Кілька днів проходило судилище над Миколою, після чого суд виніс свій жахливий вирок 5 років концентраційних таборів та 2 роки вислання у Комі АССР. В якій країні можуть існувати подібна жорстокість та несправедливість? Нігде. Тільки там у віковічній тюрмі народів, що за своїх більше як 60 років існування, закатовано біля половини українського народу. Тільки там людині заборонено думати, діяти, або висловлювати свої погляди щодо недостатків, чи критикувати винних у цих недостатках чи звірствах.

І так 1970 рік для Миколи був роком вступу у боротьбі проти тиранії. Як і сотні його однодумців, Микола ніс і несе несправедливу кару, в наслідок того поліцейсько-державного апарату. У Пермському концентраційному таборі число 35 відбув 5 років каторжних робіт, де неодноразово разом з іншими політв'язнями проводив ряд голодівок проти жорстокої таборової адміністрації. Після п'ятирічного ув'язнення, він відбув 2 роки заслання в суворих північних районах Сибіру, Комі АССР. Повернувшись з неволі напівінвалідом, хворий, виснажений голодом, холодом у диких просторах Сибіру, Микола не здається, — продовжує свою нелегку, але справедливу боротьбу, хоч невсипуще око КҐБ слідкує за його кожним кроком, за його діями.

Повернувшись із заслання, Микола жениться в Києві з Ольгою Марченко, в них через рік народжується син Андрійко, якого назвали в честь батька Миколи. Андрійкові пішов щойно другий рік і він ще не знає що сталося з його татусем. 24 дні бракує до 9-ої річниці його першого арешту. Побувши два роки на „волі", він знову опинився в руках КҐБ. На скільки мені відомо, Миколу звинувачують не по політичних мотивах. Видно, що КҐБ так вигідніше діяти „лише б особа, а статтю зліпимо". КҐБ хоче розправитись з видним діячем українського правозахисного руху Миколою Горбалем, „небажаним" мешканцем м. Києва.

Так як наступний рік буде роком Олімпійським, ігрища будуть проходити і у Києві, КҐБ „чистить вулиці" Москви, Києва, Вільнюса, Єревану від дисидентів, щоб не дізналися спортовці про жахливу правду і свавілля Москви. Народи на вільному Заході повинні і мусять, в тім числі і ми українці, викривати та засуджувати кожен випадок арешту та суду над створеним рухом спротиву. Просьба від друзів та однодумців Миколи Горбаля з України до української громади у вільному світі, до всіх організацій, що так багато зробили для загальної української справи, добиватися й відстояти звільнення Миколи Горбаля з рук КҐБ. Про Миколу мало знають, але ця людина з чистою душею і серцем, ще з юних літ стала на тернистий шлях боротьби за справедливість, за ідеї України, за волю.

Велика Українська Громадо! Приклади свої зусилля, щоб звільнити ще одну жертву, що страждає за всіх нас, за Україну.

РІЧНИЙ БАЗАР В ЮНІОДЕЙЛ

Юніондейл, Н. Й. — У неділю, 2-го грудня ц. р., у годинах від 2-4 по полудні тут у приміщенні церковного центру при 237 Мейпел евеню відбудеться, заходами сестрицтва Святих Марії і Ольги при українській православній церкві св. Михаїла, річний базар. Можна буде набути традиційні українські страви, печиво, різдвяні картки, вишивки, куховарські книжки, різдвяні прикраси та іграшки артистки Ніни Бережницької-Радзюл, а також вироби зі золота і срібла Івана Саранчі.

В ПЕРШУ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

ОСТАПА КОРОПЕЯ

буде відслужена

дня 4-го грудня 1979 року

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в церкві Пресв. Серця Христового у Джонсон Сіті, Н. Й.
і в церкві св. Йосифа в Чікаґо, Ілл.

Про згадку в молитвах за душу Покійного, просять Родину, Друзів і Знайомих —

дружина — МАЛЬВІНА
донька — МАРІЯ ЗОБНІВ з родиною
син — ОРЕСТ

Ділимося сумною вісткою з Земляками, що дня 18-го листопада 1979 року, по короткій недузі, відійшов у Вічність в м. Клівленді, Огайо

бл. п.

ГРИГОРІЙ МИКОЛАЄВИЧ СУПРУНЕНКО

народжений 6-го січня 1912 р. на Полтавщині.

ПОХОРОНИ відбулися у вівторок, з собору св. Володимира Великого в м. Пармі, Огайо. Похоронні відправи довершив Митр. Прот. Ф. Коваленко.

Похоронений на Бруклин Гайтс цвинтарі, Клівленд, Огайо.

В глибокому смутку:
дружина — АНАСТАСІЯ
сини:
ВАСИЛЬ
МИКОЛАЙ
І ФЕДІР
та Рідні два Брати й дві Сестри в Україні

Ділимося сумною вісткою, що 9-го листопада 1979 р., відійшов від нас у Вічність, на 83-му році життя, по тяжкій недузі, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО Й ДІДО

бл. п. інженер аґроном

ВАСИЛЬ МАРІЯШ

Старшина Українських Визвольних Змагань, член ОДВУ, Українського Народного Союзу й Товариства Українських Інженерів в Детройті.

ПОХОРОН відбувся 13 листопада 1979 р. з української православної катедри св. Покрови в Савтфілд, Міш., на цвинтар Ґлен Еден в Лівонія, Міш.

Горем прибиті:
дружина — СОФІЯ з БРЕНДЗАНІВ
дочка — ЗІРКА ШЕФЕР з мужем
внука — ЗОРЯННА ДУДА з мужем

Складаємо щиру подяку за відправу похоронних обрядів Владиці Орестові, о. Несторові Столярчукові і о. Володимирові Мельникові. Рівнож щиро дякуємо Рідні й Друзям за участь в похоронах, за молитви і за пожертви на церкву й на організації.

З великим смутком повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що несподівано, відійшла від нас у Вічність, дня 26-го листопада 1979 року, наша Найдорожча ДРУЖИНА, ДОНЬКА, СЕСТРА І КУЗИНКА

бл. п.

ІРЕНА ДОБРОВОЛЬСЬКА

з дому КРИВОПУСК

народжена у Жовкві, 20-го жовтня 1927 року.

ПАНАХИДА у п'ятницю, 30-го листопада 1979 року, о год. 8-ій веч. у похоронному заведенні Насевичів при 109 E. Tabor Rd у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН з того ж похоронного заведення до української католицької церкви Христа Царя, в суботу, 1-го грудня 1979 року, о год. 8 30 ранку, а відтак на цвинтар Факс Чейс.

Горем прибиті:
ЯРОСЛАВ — муж
мама — ІВАННА КРИВОПУСК
брат — РОМАН з родиною
шваґер — МИХАЙЛО ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ
вуйки і кузини — ЗУБАЛІ з родинами

Ділимося сумною вісткою з Українською Спільнотою, що 25-го листопада 1979 року, після тяжкої недуги, упокоївся в Бозі в Блюмінґтон, Індіяна

бл. п.

Д-р ЮРІЙ ФЕДИНСЬКИЙ

визначний український вчений, бібліотекар та професор міжнародного порівняльного права в українських, німецьких та американських університетах; член багатьох українських і міжнародних наукових і культурних товариств та автор ряду досліджо-наукових праць.

Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

Асоціяція для Поширення Українських Студій

Наукове Товариство ім. Шевченка, Історично-Філософічна Секція і Правнича Комісія

з жалем повідомляють, що 25-го листопада 1979 року помер, на 67-му році життя й 28 цього місяця був похований у Блюмінґтоні, Індіяна

сл. п.

Д-р ЮРІЙ ФЕДИНСЬКИЙ

дійсний член НТШ, заступник голови Правничої Комісії, кол. секретар НТШ у ЗСА, професор міжнародного й порівняльного права університету Індіяна, співробітник Енциклопедії Українознавства й низки наукових журналів, автор цінних правничих публікацій та активний і прикладний громадянин.

Професор Ю. Фединський добре заслужив собі громадське признання, вдячність і пошану.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Пані Дружині і Дітям Покійного складаємо вислови глибокого співчуття.

Управа НТШ • Дирекція ІФС • Президія ПК

Ювілейний концерт капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка в Едмонтоні

У цьому році славна Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка, диригент якої є Григорій Китастий, відзначає ювілей 60-ліття свого існування. З нагоди цієї важливої дати, весною цього року, в різних містах на сході Канади і ЗСА відбулись 21 успішних концертів, а восени, цього ж року, на Заході Канади і ЗСА намічено відбути 16 концертів, з яких частина вже відбулась.

В Едмонтоні про плян концертової подорожі Капелі Бандуристів було відомо ще в травні 1978 року, або більше аніж півтора року до призначеної дати концерту в Едмонтоні, а це на 12-го жовтня 1979 року. Відразу розпочалися розшукування відповідної концертової залі. І по довгих переговорах винаймлено залю у студентськім театрі Альбертського університету.

У п'ятницю 12-го жовтня, перед 2-ою годиною по полудні 45 членів Капелі в піднесеному настрої прибули до Дому Української Молоді в Едмонтоні, де їх тепло привітали представники різних українських організацій на чолі з Юрієм Хабою, головою Едмонтонського Відділу КУК та головним організатором концерту К. М. Теличком. На цю зустріч прибуло багато представників із різних організацій, приятелів та дехто з родин капелян. Відчувалось, що в Едмонтоні започатковується велике й радісне національне свято. Славний і заслужений диригент і композитор Григорій Китастий з великим захопленням виголосив: — „До Едмонтону ми завжди їдемо, як до рідного дому, ця радість і сьогодні всіх нас веселить і підбадорує..."

На честь приїзду бандуристів у Домі Української Молоді приготовлено святочний обід, який спонзорували своїми грошовими пожертвами організації, що належать до Едмонтонського Відділу КУК. А приготовило обід жіноцтво ЛВУ, що приміщується в Домі Української Молоді, за що відповідальним був П. Дацьків, голова ЛВУ в Едмонтоні.

Точно о 2-ій год., по полудні розпочався обід молитвою „Отче наш", що її відспівали бандуристи під проводом Г. Китастого. Після обіду офіційну програму, на доручення КУК, відкрив і нею проводив К. Теличко. Він тепло привітав бандуристів, їхнього диригента та гостей. Відтак він коротко поінформував про підготову концерту й де він відбудеться, при цьому підкресливши з яким ентузіязмом та активністю едмонтонці проявляли свою участь у підготові концерту. Опісля він представив бандуристів гостям, а гостей бандуристам. У залі, де відбувався обід, відразу запанувала надзвичайно приємна товариська атмосфера.

Першим до слова-привіту запрошено Юліяна Козака, міністра Альбертської легіслятури, який українською мовою привітав капелян в імені прем'єра Альберти П. Лоґіда, Альбертської легіслятури, своєму імені та імені своєї дружини Варвари, яка була на обіді. Висловивши радість з нагоди приїзду Капелі до Едмонтону, він побажав успіхів в праці бандуристам. Уся його промова була звернена не тільки до бандуристів, але зокрема до їхнього диригента Г. Китастого.

Від організованого громадянства Едмонтону сердечно вітав Юрій Хаба, голова Едмонтонського Відділу КУК. Він також тепло вітав бандуристів і бажав найкращих успіхів у майбутньому.

На обіді був гість з Детройту, ЗСА, Василь Олександрович Черненко, колишній довголітній адміністратор Капелі Бандуристів, якому, хоча тепер вже 83 роки, він і досі живе мистецьким духом цієї Капелі. В Едмонтоні його дуже добре знає багато людей, бо часто приїжджав у справах концертів Капелі. Він і цього разу не дивлячись на свій старший вік, вирішив у Едмонтоні побувати разом з Капелею, при тому й відвідавши свою родину — архітекта Юрія Черненка та Олександру Черненко-Рудницьку.

Під час обіду Василя Черненка тепло привітали, а в неділю, 14-го жовтня, його на Службі Божій у соборі св. Івана привітав митр. прот. О. Хом'як.

Під час обіду в честь бандуристів були присутні: архітект Ю. Черненко з дружиною Ніною, а також була Олександра Черненко-Рудницька: При кінці обідньої програми, коротко промовляв П. Дацьків, вручивши капелянам чек від Кредитової Спілки Едмонтону.

Григорій Китастий зворушено подякував усім за прийняття в їх честь, за зорганізування концерту та щире й віддане ставлення едмонтонців до Капелі Бандуристів. Він дуже тепло висловився про привіти, зокрема Ю. Козака, міністра та Ю. Хаби. Ще коротко промовляв Петро Гончаренко, адміністратор Капелі, який звернув увагу присутних на деякі організаційні справи. На обіді був теж Роман Осташевський, представник Альбертської Провінційної Ради КУК. Він заступав в той час перешкодженого голову інж. В. Кунду.

Як обід, так і пообідня програма відбулася у приємній товариській українській атмосфері. Висловлено багато різних жартів, а після них та промов лунали гучні оплески.

По всій цій гостинній церемонії, бандуристи від'їхали до Екзекутів готелю на відпочинок. Кімнати в цьому готелі по умірковиних цінах відпустив Іван Козяк, співвласник готелю, що є рідним батьком уже згаданого міністра Ю. Козака.

Концерт

Як уже згадано, концертова заля має всього 700 місць. Квитки на концерти продавались у двох місцях, які протягом декількох днів була продані. Дуже багато осіб залишилось без квитків. Декому було дозволено зайняти стоячі місця. Усіх разом було близько 800 осіб, не враховуючи сюди бандуристів — 41 особа та їхню обслугу — 4 особи. Довелось поставити декілька додаткових крісел. Наплив публіки був великий, але завдяки упорядчикам М. Вуйціку, Любомиру Маркевичу, Іванові Іщенкові, та хлопцям і дівчатам з усіх молодечих організацій, порядок при вході на залю був зразковий. Юнаки і Юначки в українських народних одягах.

Коли на залю почали входити бандуристи в козацьких одягах, заля заворушилась і посипалися грімкі оплески. По короткій перерві на сцені перед бандуристами з'явився їх улюблений і всіми шанований Григорій Трохимович Китастий, диригент і композитор Капелі Бандуристів — і знову грім оплесків і повстання публіки з місць.

На сцену вийшов Роман Осташевський, представник Альбертської Ради КУК, який в імені українських організацій та українського громадянства привітав Капелю Бандуристів, побажавши їм, щоб у майбутньому їхня пісня залунала на степами вільної України. Знову загриміли оплески...

На непомітний знак диригента мелодійно забриніли струни бандур... і полилась з уст бандуристів — „Вкраїно Мати", муз. К. Стеценка, закінчення якої вкрито громом оплесків. А відтак вони заспівали „Благослови душе моя Господи" муз. К. Стеценка, солісти В. Поліщук (бас) і П. Писаренко (тенор). Пісню виконано молитовно й зворушено — і знову понеслись оплески.

Після малої перерви концерт продовжувався. Задзвеніли пісні: „Нагадай бандуро", муз. Г. Китастого, соло Я. Цісарука, а далі — „Марш української молоді", муз. Г. Китастого, сольоспів Я. Кучера. В'язанка „Ой ходила дівчина", муз. обробки Д. Піка, який колись ще в Україні, на початках організації Капелі Бандуристів був диригентом. Також надзвичайно гарно прозвучала під акомпаньяменти бандур „Ой там чумак" — чумацька пісня, мабуть в Едмонтоні виконувалась вперше, соло П. Пахолюка. На закінчення першого розділу програми було виконано „Байда", муз. Г. Хоткевича, солісти: Я. Цісарук і М. Мінський (перший Султан, другий Байда). Виконання надзвичайно прекрасне. Належить зазначити, що виконання цієї пісні було відзначено в англомовній газеті в Калгари „Калгари Геральд" а також написала про неї кореспондентка в „Едмонтон Джорнал", що була на цьому концерті. Появу М. Мінського на сцені публіка привітала особливими оплесками, як давнього приятеля едмонтонців. Почувши оплески можна було подумати, що едмонтонська публіка вперше слухає цю Капелю, а цей ентузіязм був із-за цього, що Капеля значно обновилась молодими силами, була оновлена програма, а найголовніше, як хтось висловився на концерті, — „Капеля досягла високого мистецького рівня".

По незначній перерві, друга частина програми розпочалась сильною і дзвінкою піснею „Вставай народе", слова І. П. Багряного, муз. Г. Китастого, сольо Я. Цісарук. На початку цієї пісні заповіджено, що виконання пісні присвячується дисидентам, тим що є уже на волі, і тим, що ще караються в совєтській неволі. А відтак співали: „Гаю", народна пісня, музична обробка М. Леонтовича, сольоспів П. Писаренка, „Гомін степів", інструментальна композиція, муз. Г. Китастого, „Не шкодуй за літами", муз. Г. Китастого, сольо М. Мінського, „Казала дівчина", муз. обробка П. Потапенка, сольо П. Писаренка, „Ти до мене не ходи", народна пісня, муз. обробка Г. Китастого, „Пісня любови" — пісня нова, автора в програмі не подано, муз. Ф. Лої, сольо Ю. Оришкевича. Після виконання цих пісень декілька разів уклонився диригент, багато разів виходив з уклоном соліст, але все це не заспокоїло публіку, бож з її рядів розносились оклики і „біс" бандуристи примушені були ще раз виступати.

Хор Капелі Бандуристів ще виконав в'язанку „Ой важу, я важу", муз. обробка Г. Китастого, сольо В. Поліщука. Кінцевою піснею у їхній програмі була — „Грай бандуро", муз. І. Шамо. Але на цьому концерт не закінчився. Публіка хвилювалась, аплодувала і тому було виконано ще декілька пісень як надаток, серед них могутню пісню „Реве та стогне Дніпр широкий". Цією піснею закінчено концерт, а разом із тим вшановано патрона Капелі Бандуристів Тараса Шевченка. Концерт закінчився, але публіка не залишала залі, будучи під сильним враженням концерту.

Григорій Трохимович Китастий має великий дар Божий до музики, він вічно творчий на полі музики і з кожним роком все більше творить. На музичному і диригентському полі він є великою гордістю українського народу. По концерті від Едмонтонського ансамблю „Дніпро", в якому диригенткою є М. Дитиняк, обдаровано Бандуристів кошиком квітів.

Концерт у Калгари відбуся на день пізніше, себто 11-го жовтня й по концерті в англомовному часописі „Калгари Геральд" з'явився надзвичайно прихильний допис в числі за 12-го жовтня, що його написав Джорж В. Лисон, поміщуючи фото Бандуристів. Про концерт і перебування Капелі Бандуристів в Едмонтоні, в „Едмонтон Джорнал" за 13-го жовтня появився прихильний допис з побільшеним фотом бандуристів зробленим під час концерту. Крім цього в цій газеті перед концертом появилось декілька малих повідомлень про концерт. Було також повідомлення про концерт у декількох англомовних виданнях Альбертського університету, а також на радіостанціях, зокрема на українських програмах. Великий і позитивний розголос про концерт Бандуристів був і в українській пресі, зокрема в едмонтонських „Українських Вістях" за старанням редактора й управителя цієї газети о. д-ра М. Сопуляка.

По концерті, бандуристів запрошувано на різні прийняття у родинних домах цього міста. А найбільше й імпозантне прийняття для них відбулось у гостинному домі Дарії Янди, де, крім бандуристів, було запрошено багато едмонтонських визначних осіб, щирих і відданих прихильників Капелі Бандуристів. На цьому прийнятті відбулася симпатична гутірка між едмонтонцями і бандуристами, зокрема з диригентом Китастим і адміністратором П. Гончаренком. Другого дня, себто 13-го жовтня о год. 9:25, бандуристи залишили готель і від'їхали до Саскатуну, де цього ж вечора відбувся їхній концерт, відтак вони загостили зі своїм виступом до Вінніпегу. Серед бандуристів був і співак Мирон Гошуляк, баритон з Калгари, а також колишній едмонтонець Богдан Климкович, тенор, що в теперішню пору мешкає в Сан Дієго, ЗСА.

Коли Капеля від'їздила, прийшло декілька осіб едмонтонців попрощатись з ними та висловити їм найкращі побажання на майбутнє.

Признання за допомогу в підготові і під час концерту належиться д-рові Л. Фарині, Б. Мельничукові, В. Савчукові, М. Вуйцікові, П. Дацькові, Я. Скрипникові, Р. Осташевському, С. Самоїлові і багатьом іншим; головним організатором був К. М. Теличко.

К. Теличко

РАДА БЕЗПЕКИ ОН...

(Закінчення зі стор. 1)

ві закордонних справ Абольгассанові Бані-Садрові взяти участь в нарадах. Тепер припадає час ісламських великих свят і Бані-Садр повідомив, що під сучасну пору не зможе прибути до Ню Йорку.

У вівторок, 27-го листопада, сесія Ради Безпеки тривала тільки біля 15 хвилин і на ній промовляли Курт Вальдгайм та Сержіо Паляціос де Віззіо, президент Ради, який повторив попередні заклики Ради Безпеки, щоб іранські власті негайно звільнили 49 американських дипломатів, яких іранські студенти, з повною згодою мусульманського лідера Аятолли Хомейні, держать, як закладників від 4-го листопада ц. р.

Американський амбасадор до ОН Доналд Мек-Генрі після закінчення вівтіркової сесії, заявив, що в суботу члени Ради мусять спершу обговорити справу звільнення американських закладників, заки почнуть розглядати зажалення, які іранська делеґація плянує видвигнути проти ЗСА. Як відомо, іранські власті, а зокрема Хомейні, вимагають, щоб Америка видала колишнього шаха Мохаммеда Різу Паглеві, який тепер перебуває на лікуванні в Ню Йорку.

Хоча іранський міністер закордонних справ Бані-Садр повідомив, що прибуде на суботню сесію Ради Безпеки ОН, то Аятолла Хомейні минулого вівтірка гостро скритикував факт, що Рада плянує розглядати справу американських закладників, твердячи, що вислід наради Ради Безпеки вже, мовляв, продиктовано Америкою. Політичні спостерігачі вказують, що ця заява Хомейні противорічить становищу іранського міністра закордонних справ та що існує можливість, що пляни Бані-Садра „можуть змінитися в останній хвилині", а деякі передбачають, що міністер може зрезиґнувати, або його звільнить з цього посту Хомейні, який вважає, що справу „злочинця шаха Паглеві" може розглядати тільки іранський суд і то на іранській території.

У вівторок, 27-го листопада, президент Джіммі Картер гостро натаврував іранські власті, зокрема іранських студентів, за знущання над американськими закладниками в амбасаді, заявляючи, що існують незаперечні докази, що ці закладники держать пов'язаними, погрожують їм зброєю, забороняють говорити, караючи їх навіть за висловлення привітів „доброго ранку" чи „добридень" тощо. Президент заявив, що така поведінка іранських студентів є „ганьбою", додаючи, що ЗСА далі робитимуть все можливе, щоб довести до звільнення своїх дипломатів. Президент промовляв до громадських провідників із кількох стейтів Нової Англії та ряду законодавців. Деякі з них відтак заявили кореспондентам, що президент Картер сказав, що навіть після звільнення закладників американсько-іранський конфлікт не буде вповні зліквідований. Ряд коментаторів твердить, що Президент в такий спосіб натякав на можливі майбутні відплатні акції з боку ЗСА. Але Джоді Повелл, пресовий секретар Білого Дому, зразу підкреслив, що заява президента Картера не означає що Америка застосує військові заходи проти Ірану. Президент мав у середу, 28-го листопада, виступати на пресовій конференції, яку телевізійні сітки і радіостанції плянували передавати в 9-ій год. вечора (за нюйоркським часом). Передбачували, що головною темою пресконференції буде американсько-іранський конфлікт.

Щодо колишнього шаха Паглеві, то у вівторок, 27-го листопада, він пройшов ще одну операцію і речники Нюйоркського шпиталю при Корнельському Медичному Центрі натякнули, що він зможе виїхати зі ЗСА, правдоподібно до Мехіко, десь за тиждень. Вони вказали, що дальше лікування його недуги рака може проходити поза межами Америки. Деякі спостерігачі вважають, що виїзд шаха Паглеві до Мехіко може поліпшити вигляди на звільнення закладників в Теграні, хоча інші сумніваються, чи Хомейні задовольниться виїздом „злочинця" із ЗСА.

ФОНД НАГЛОЇ ПОТРЕБИ, СПИСОК Ч. 3 — 79

Відд.	Прізвище, ім'я	Сума	Відд.	Прізвище, ім'я	Сума
5	Іванчук Ліліян	6.00	19	Буш С. І.	3.00
5	Череватюк С.	8.25	19	Буш А.	5.00
5	Ткач І.	5.05	20	Йосифович Г.	6.60
5	Двигайло Г.	3.00	21	Коротко Ю.	4.90
5	Василенюк Г.	3.90	21	Шембел Г.	1.50
5	Ткач І.	6.90	21	Шембел В. Б.	1.50
5	Рудик В. Д.	6.30	21	Дрост А.	1.50
5	Гойдиш Е.	2.85	21	Курило О.	15.00
5	Ґерус М.	2.75	22	Ґавалух Г.	3.00
5	Гута М.	2.65	22	Малашко Е.	3.00
6	Вовк А.	5.45	22	Малашко Л.	3.00
6	Сливка О. М.	6.00	22	Луців Н.	4.20
6	Сливка О.	5.80	22	Хлипняч І.	2.80
8	Козіцький Вол.	5.00	22	Луців А. Т.	27.50
8	Кіналь Юрій В.	10.00	22	Хлипняч Л.	15.60
8	Петращук М.	3.00	27	Попович Б.	34.12
8	Петращук М.	6.90	27	Левицька О.	9.40
8	Кульчицький В.	5.20	27	Музика Г.	3.00
8	Кульчицький М.	5.00	27	Рогозинський Л. М.	5.70
8	Шульган С. мол.	4.50	27	Шафран С. Е.	5.40
14	Отрок С.	1.50	27	Сенежак В.	5.30
14	Кітвіс М.	6.90	27	Сенежак В.	5.20
14	Забігач А.	2.85	27	Шафран Г.	10.00
14	Забігач Д.	2.85	27	Клячко Д. А.	2.00
14	Красвський Л. М.	5.10	27	Клячко М. Н.	2.00
16	Д-р Семків В. О.	5.60	27	Шафран Б. Ф.	3.60
16	Гудак П.	2.60	29	МкКартий М. Р.	1.50
16	Москаль Н.	2.55	30	Ошірак А.	5.50
18	Андерсон П.	3.15	33	Тот І. В.	5.40
18	Андерсон П. М. Маґора	2.00	37	Кардаш Г.	3.90

Сума проголошених чеків ... $ 339.72
Раніше проголошених ... $54,774.57
Разом ... **$55,114.29**

Уже Шостий З'їзд...

Під час Шостого З'їзду колишніх учнів Зальцбурзької гімназії. Промовляє о. Архимандрит Любомир Гузар, Студит, колишній учень тієї гімназії.

Дня 13-го жовтня, 1979 року. Запашна осінь. Шумлять іржаві клени, берізки, червонолисті буки. Доріжками до Союзівки під'їжджають авта.

— Павлюс!

— Ляля!

— О, Зальцбург, чарівний, Зальцбург...

— Пейпус!

Коли зустрічаються друзі, кудись діваються роки. Замість чорних кучерів уже сріблиться волос, але в очах завжди той самий чар студентських часів.

— Юра!

— А де ж Манеляж?

І хоча ці імена не всім зрозумілі, вони мають особливе значення для учасників з'їзду. За ними скриваються роки таборового життя, години чекання за чорною таборовою кавою, проходи на Зальцбурзький замок, за штреку, переживання матуральних іспитів.

— От, гарні були часи! — зідхнула з усмішкою Ліда.

— Батьки сказали б, лихоліття, а для нас — це була наша, гарна, єдина молодість...

Нам так добре разом, а рокам чомусь спішно. На нарадах рішено: наступний з'їзд за два роки!

— Що ж там два роки, можна мати одного внука більше, чи двох, — докинув Івась.

Бенкет розпочав коротким словом Влодко К. і передав ведення вечора Павлусеві П. Професор Микитей щиро привітав колишніх своїх учнів та відчитав теплого листа від проф. д-ра Івана Олексишина. Наспіли привіти від пань Кокольської Калини і Ростковичевої, дружин наших професорів.

— Сьогодні маємо між нами особливого гостя, нашого дорогого співдруга о. Архимандрита Любомира — представив Павлусь.

І о. Любомир промовляв. Поволі, з повагою. У його короткому слові кожен знайшов дещо до роздуми.

А тоді полилися шампанське, розсипалися спогади. Усі спішили на забаву, немов до Леґенер Касерне. Квартет „Каравана" впровадив присутних у безжурний настрій. Ігор Раковський і оркестра поправдили „зальцбуржан" стежками мелодій у давні, студентські часи...

— „Капрі фішер", „Уже осінь", „З високих, синіх Апенін"...

Обнявшись із сучасним, у танку закружляло минуле.

У неділю: врочисте Богослуження, обід...

І тут і там блимають фотоапарати.

— Пиши!

— Прийдь!

— Бувай здоров!

Мабуть і сонцю заздро. Чи від зворушення, чи від поцілунків, воно сховалося за хмару.

— За два роки побачимося!

— А привезіть дітвору, — заохочувала Валя. Буде нас більше!

Котилися авта в чотири сторони американського континенту. Повертаються колишні „зальцбуржани" до своїх будніх.

Осінній вітер нашіптував танґо „Вже осінь", а давнім друзям здавалося, що це із гір сходила в золоті весна.

А. М.